

Var gäller konventionen?

Konventionen gäller för alla landskap, såväl bebyggda som icke bebyggda områden - byar och städer, åkrar och ängar, skogar och fjäll, kuster, skärgårdar och urbana landskap.

I konventionen betonas särskilt att landskapet ska ses som en helhet. Den omfattar såväl vardagslandskapet som särskilt värdefulla landskap, men även landskap som är negativt påverkade och mindre estetisk tilltalande.

Den understryker de värden alla typer av landskap har för oss enskilda människor och behovet av en medveten och långsiktig förvaltning av dem.

Europarådet år 2000

2010-03-04

Erik Skärbäck

För vem gäller konventionen?

Alla! Allmänhet, politiker, offentliga myndigheter, sektorer, näringsliv, organisationer och skolor.

Konventionens generella åtgärder:

Varje land tar fram ramar för arbetet genom

- Att **lagstiftningen visar att landskapet är ett** viktigt element i människors omgivning, ett uttryck för mångfalden i vårt gemensamma kultur- och naturarv.
- Att **politiska mål för skydd, förvaltning och planläggning** av landskap utvecklas och uppfylls.
- Att **planerings- och sektorspolitik** integrerar landskap som tema.
- Att processer för **medverkan av allmänhet, lokala** och regionala myndigheter och andra intressenter utvecklas

2010-03-04

Erik Skärbäck

Konventionens specifika åtgärder utveckla:

- **Medvetenhet om landskapet och dess värden hos** allmänhet, näringsliv och offentliga myndigheter
- **Kompetens hos både experter och allmänhet**, i privat och offentlig sektor och i skolan
- **Kunskap genom kartläggning och värdering**, där både allmänhet, förvaltning och fackfolk deltar
- **Kvalitetsmål för vissa, utvalda landskap framtagna** i processer där både allmänhet och förvaltning deltar
- Andra **nödvändiga åtgärder för att nå målen**

2010-03-04

Erik Skärbäck

I dag

1/3 av Sveriges BNP hänförs till landsbygdsrelaterade verksamheter

Många har sin utkomst från landsbygdens resurser, men få bor kvar och får sin inkomst på landsbygden

<http://www.lpal.slu.se/skyltfontret/LIP/ES%20la%20sekr.pdf>

2010-03-04

Erik Skärbäck

Förändringar senaste 150 åren

- Utdikning och torrläggning av sjöar o vattendrag
- Reglering av älvar för vattenkraft
- Nedläggning av jordbruksmark, igenväxning, plantering
- Landskapsomvandling av jordbruksrationalisering
- Kalavverkn och omfattande skogsplanteringar.
- Allt virkesrikare och tätare skogar.
- Tåktverksamhet
- Nya bil- och skogsbilsvägnät, fragmentering
- Ökad fritidsbebyggelse utefter kuster och stränder
- Nya ledningar, vindkraftverk, master, skidliftar etc.

<http://www.lpal.slu.se/skyltfontret/LIP/ES%20la%20sekr.pdf>

2010-03-04

Erik Skärbäck

Framtida risker och möjligheter

- Antalet rationella jordbruk minskar till 1/10
- Allt färre marker brukas av ägaren
- Allt färre gårdar bebos av ägaren
- Krympande stöd för djur → minskande ängs- och hagmarker
- Nya funktioner: Hälsovård, förebyggande av stress
- Turismen ökar till världens största bransch
- Europa minskar, 2/3 av befolkningen kvar år 2050
- Vi får en uniformering av Europas landskap
- Norden unikt med högst andel fritidshus
- Välförgrenat vägnät i Sverige → hög tillgänglighet
- Sverige bilden ger god exportimage

<http://www.lpal.slu.se/skyltfontret/LIP/ES%20la%20sekr.pdf>

2010-03-04

Erik Skärbäck

Tre olika förutsättningar för landskapsplanering

- Storstadsregional landsbygd med "urbana" funktioner och människor. Hög resursstyrka. Ökar i utbredning – "f.a. restriktionsplanering"
- Avfolkningsbygder med övergivningstendenser. Turism- o vildmarkspotential. Låg resursstyrka. Ökar i utbredning – "f.a. stimulansplanering"
- Mellanbygd "vanliga Sverige". Jordbruket rationaliserar. Landsortsungdomen flyttar till storstaden. Omställningsproblem – "både-och-pl."

<http://www.lpal.slu.se/skytlfonstret/LIP/ES%20la%20sekr.pdf>

Erik Skärbäck

2010-03-04

Hur kan vi möta detta?

- Planprocessen är ej anpassad, måste utvecklas
- Forskningen om folkhälsans beroende av miljö och landskapsutnyttjande måste utvecklas
- Hinder och störningar av landskapsupplevelsen måste motverkas
- Användare och brukare måste göras mer delaktiga, ej "von oben"- styrning
- Det behövs breda sektorövergripande långsiktiga framtidsanalyser

<http://www.lpal.slu.se/skytlfonstret/LIP/ES%20la%20sekr.pdf>

Erik Skärbäck

2010-03-04

"Det behövs breda sektorövergripande långsiktiga framtidsanalyser för landskap"

(Allmän slutsats i KSLA's utredning med förslag för inrättande av LANDSKAPSSEKRETARIAT)

Samtalade

organisationer:

Jordbruksverket

Skogsstyrelsen

Boverket

Miljödepartementet

Naturvårdsverket

Riksantikvarieämbetet

LRF

<http://www.lpal.slu.se/skytlfonstret/LIP/ES%20la%20sekr.pdf>

Erik Skärbäck

2010-03-04

Kommun- och landstingsförbundet

Kulturdepartementet

Lantmäteriet

ULI

Länsstyrelsen i Skåne

CBM

Nordiska Muséet

Vi kan ge Sverige ny energi och 35 000 nya jobb

Vi är den stora bebyggelsen som till 40 procent är vit. Jordbruk, skogen och landskapet är svenska resurser som vi tillbringar på semester.

Vi vill också utnyttja på ett sätt som inte bara är godkänt av myndigheterna utan också av naturen. Vi vill skapa en trygg och hälsosam landsbygd med attraktiva rekreativområden. Vi vill utveckla turistnära och ekologiska landsbygd. Ett i sig självt utvecklat och modernt sätt att utveckla landsbygd. Med ett till 30 procent och många nya arbetstillfällen. Vi vill utveckla en trygg och hälsosam landsbygd.

Om vi inte utvecklas som ett nytt land kan vi inte ha ett nytt land. Det är 30 procent av svensk befolkning som bor i landet. Vi behöver mer än vad, hälsa och skönhet.

Vår bebyggelse är utvecklad för vad som varit, men det kan bli svårt. Vi kan ge Sverige en trygg och säker och 35 000 nya jobb. Om bebyggelsen inte är utvecklad.

Vi är inte ensamma som ett nytt land på landet. När vi är ensamma till en viss grad utvecklas ett område till ett nytt landskap. När vi är till exempel en svensk produktions- och konsumtionsland. Och det är en utveckling som till 40 procent är landsbygd.

För att vi ska kunna utvecklas till ett nytt land. För utveckling är det grundläggande i landsbygd, till den som utvecklas som ett nytt land. Vi kan ge Sverige en trygg och säker och 35 000 nya jobb.

Förhoppningen är att landet ska utvecklas.

2010-03-04

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen
7 kap 18 e § MB (Dispensskäl som trädde i kraft 2010-02-01)

Avses ett område som:

- lämpligt för utvecklingen av landsbygden
- av ett sådant slag och har en så begränsad omfattning att strandskyddets syften fortfarande tillgodoses långsiktigt
- endast har en liten betydelse för att tillgodose strandskyddets syften a) i eller i närheten av tätorter b) kust eller kustskärgårdsområden om det råder stor efterfrågan på mark för bebyggelse
- inte ett kust- eller kustskärgårdsområde från Norge till Forsmark, Ölands kust och Höga kusten
- utpekats i ÖP

Erik Skärbäck

2010-03-04

Vindkraft

"I Tyskland bestämde politikerna sig för en snabb utbyggnad och i dag ger den tyska vindkraften över 30TWh. ...

De rödgröna har däremot enats om en energipolitik som innebär ett lyft för de gröna jobben, för alternativen och för energieffektiviseringen."

Aftonbladet ledare 09-05-23

Rekommenderade minimiavstånd till bebyggelse:

I Sverige 400 m (Boverket)

I Tyskland 800-1000 m (olika i olika delstater)

Skilnad: Sverige splittrade byarna vid skiftesreformen, men inte Tyskland

Resultat: Hårdare drabbade av störningar i Sverige än i Tyskland

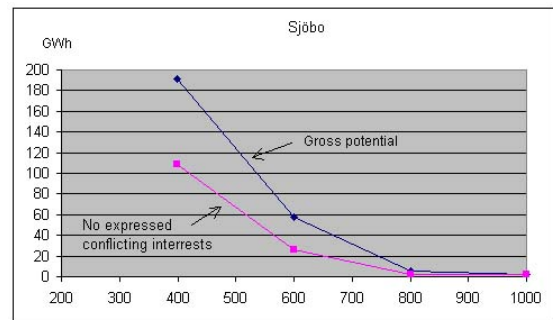
2010-03-04

Erik Skärbäck

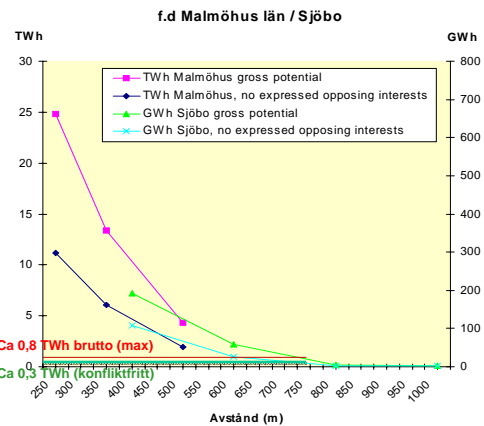
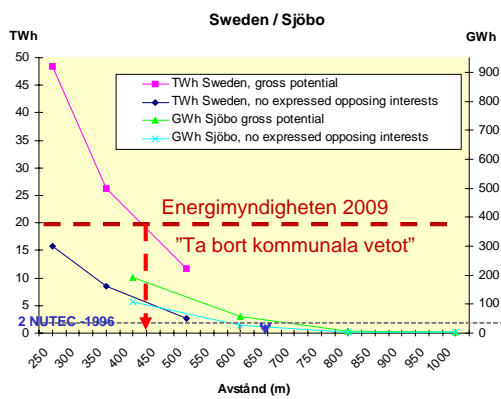
Sjöbo: Potential vindkraft vid olika minimiavstånd till bebyggelse med eller utan reduktion för uttalade motstående markanvändningsintressen (Skärbäck 2002).

Minimum distance to building in metres	Possible production GWh/yr according to priority				Unsuitable owing to conflicting land use interests	Maximum gross production in GWh/yr
	1	2	3	1+2+3		
400	36.5	27.2	44.8	108.5	prio. 0	191.8
600	13.2	6.4	6	25.6	32.4	58
800	1.7	0	0	1.7	3.4	5.1
1000	1.7	0	0	1.7	0	1.7

Total potential vindkraft i Sjöbo som en funktion av minimiavstånd till bebyggelse

Skärbäck E. 2002. Vindkraft i Sjöbo kommun, underlag för översiktsplanering

Behovet av utbildning kring landskapsfrågor understryks tydligt i konventionen:

- Utbildning för specialister i landskapsvärdering och landskapsförvaltning tvärvetenskapliga utbildningsprogram i landskapspolitik, skydd, förvaltning och planering av landskap
- Utbildning för yrkesverksamma och organisationer
- Kurser som tar upp landskapets värden och frågor som uppkommer i samband med skydd, förvaltning och planering av landskap

2010-03-04

Erik Skärbäck

Landskapet behöver helhetslösningar

Länsstyrelsens primära ansvarsområden

Bevakar o begränsar

Hälsa och säkerhet
Riksintressen
Mellankommunala frågor
Kunskapsförsörjning, (GIS-underlag etc)

Regionens primära ansvarsområde

Koordinerar, stödjer

Näringslivsutveckling i regionalt perspektiv, landsbygd
Hälsa och friskvård
Transporter

Kommunernas primära ansvarsområde

Ger lov, dispens eller stoppar

Lokala beslut om byggande, dispenser etc

Riksdagen tar bort kommunala vetot

Flyttar beslut till Regeringen

2010-03-04

Erik Skärbäck

Fråga:

Borde inte Skåne visa vägen genom att inrätta ett regionalt landskapssekretariat?

Nyttan?

Positiv branding för enskilda och företag att flytta till Skåne för där bryr man sig om att väl förvalta och utveckla landskapets värden - för god hälsa, kreativa miljöer för företag, attraktiv stadsutveckling och lönsam turismutveckling!

2010-03-04

Erik Skärbäck